

A Krúdy-titok nyomában

Bár Krúdy Gyulának két életműsorozata is napvilágot látott az elmúlt évtizedekben, korántsem mondható el, hogy szerteágazó szépirói és publicisztikai munkásságának valamennyi titkát feltárta már a kutatás. Régi hírlapokat, folyóiratokat böngészve jó néhány meglepetésben lehet részünk: még mindig találhatunk olyan novellákat és cikkeket, melyek nemcsak a gyűjteményes kiadások sajtó alá rendezőinek figyelmét kerülték el, de még a különben igen alapos Gedényi-féle Krúdy-bibliográfia sem tud a létezésükről.

Ilyen frás ez az itt közreadott *Perényiné, az ország gazdaasszonya* is. A *Tutsek* Anna által szerkesztett *Magyar Lányok* című ifjúsági lap 1927. május 20-i számában jelent meg. A most újra közölt szöveg érdekességét mégsem ez a tény szolgáltatja. A megelőző évben, 1926 őszén látott nyomdafestéket a *Magyarság* hasábjain folytatásokban, aztán még ugyanabban az évben kötet alakjában Krúdy Gyula *Mohács* című regénye. Aki veszi magának a fáradságot, és összehasonlítja ennek az írásnak a szövegét az említett regény egyik részletével, tapasztalhatja, hogy a tartalmuk teljesen azonos. Mindkettő a *II. Lajos* ifjú hitveseként Magyarországra került Mária hercegnő nevelődéséről szól.

Krúdy, leginkább anyagi okokból, többször elkövette azt az irodalmi csíny, hogy korábban megjelent írásainak új címet kanyarítva újra közölte azokat. Olyasmit azonban soha nem tett – idejét nem pazarolta rá –, hogy ismét megírjon egy késznek tudott művet, hogy egy már kötet alakjában megjelent regénye valamelyik epizódját elbeszélésként megint papírra vesse.

Felvetődhet a gyanú: nem is ő volt a csínytevő. Fia, ifjú Krúdy Gyula ebben az időben szintén megjelentetett apróbb írásokat, cikkeket, gyermekverseket a *Magyar Lányok* hasábjain. Tüzetes stíloselemzés deríthetné csak ki, melyikük tolla alól került papírosra ez a középkort felidéző tárcanovella. A utókor egyelőre tanácstalanul áll a rejtély előtt, hacsak egy nagyon okos számítógép-elemző munkája nem segít megfejteni a talányt.

Akit viszont különösebben nem izgat az efféle irodalomtörténeti kiméra, napi gondjaira gyógyírt adhat ez a régi história, amelyből beláthatja, Magyarországon királynénak lenni sem volt fenékig tejfel.

Kelecsényi László